

Valsts ieņēmumu
dienests

Informatīvais materiāls

NODOKĻI NODARBINĀTĪBAS UN PAKALPOJUMU LĪGUMISKAJĀS ATTIECĪBĀS

Saturs

Lietotie saīsinājumi	3
Darba līgums.....	5
Uzņēmuma līgums.....	9
Saistošie normatīvie akti	18

Lietotie saīsinājumi

ES	Eiropas Savienība
IIN	iedzīvotāju ienākuma nodoklis
IIN likums	likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"
IK	individuālais komersants
MU	mikrouzņēmums
MUN	mikrouzņēmumu nodoklis
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VSAOI	valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
URVN	uzņēmējdarbības riska valsts nodeva
PP	pastāvīgā pārstāvniecība
Regula Nr.883/2004	Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regula (EK) Nr.883/2004) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu
Regula Nr.987/2009	Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 16.septembra Regula (EK) Nr.987/2009, ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr.883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
Ziņas par darba ņēmējiem	Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 " Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli " 1.pielikums
Darba devēja ziņojums	Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 " Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli" 3.pielikums
Paziņojums par fiziskai personai izmaksātajām summām	Ministru kabineta 2021.gada 7.septembra noteikumi Nr.610 " Noteikumi par paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām iekļaujamo informāciju "
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārskats par fiziskās personas – nerezidenta gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārskats par fiziskās personas – nerezidenta gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli Latvijas Republikā; Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 " Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība " 4.pielikums
MUN ceturkšņa deklarācija	Mikrouzņēmumu nodokļa deklarācija
Pašnodarbinātā ziņojums	Pašnodarbinātā vai darba ņēmēja ziņojums; Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827

**NODOKĻI NODARBINĀTĪBAS UN PAKALPOJUMU
LĪGUMISKAJĀS ATTIECĪBĀS**

["Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#) 4.pielikums

**Gada ienākumu
deklarācija**

[Ministru kabineta 2018. gada 30.oktobra noteikumu Nr. 662 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību"](#) 1.pielikums

Materiāls sniedz vispārēju informāciju fiziskajām un juridiskajām personām, kas ir noslēgušas darba vai uzņēmuma līgumu, skaidrojot, kura līgumslēdzēja puse ir atbildīga par nodokļu samaksu un pārskatu iesniegšanu VID.

Darba līgums

Ar darba līgumu darbinieks uzņemas veikt noteiktu darbu, pakļauties noteiktai darba kārtībai un darba devēja rīkojumiem, savukārt darba devējs uzņemas maksāt nolīgto darba samaksu, nodrošināt taisnīgus, drošus un veselībai nekaitīgus darba apstākļus.

Darba līgumu regulē Darba likums. Darba līgums slēdzams tikai ar fizisku personu, kurai savi pienākumi jāpilda personīgi.

A.1. Ar darbinieku – Latvijas rezidentu

Ja darba līgums noslēgts starp Latvijas darba devēju un darbinieku – Latvijas rezidentu – un darbu veic Latvijā, tad **darba devējs**:

- atbild par darbinieka reģistrāciju, nodokļu aprēķināšanu un samaksu, kā arī pārskatu iesniegšanu VID;
- ietur IIN un veic VSAOI no darba algas;
- maksā URVN par darbinieku.

Darba devējs darba algai piemēro šādas nodokļu **likmes**:

IIN	IR iesniegta algas nodokļa grāmatiņa:	NAV iesniegta algas nodokļa grāmatiņa vai grāmatiņā IR veikta atzīme par 23 % likmes piemērošanu:
	20 % mēneša ienākumam līdz 1667 eiro	23 % visam mēneša ienākumam (arī ienākumam līdz 1667 eiro)
	23 % mēneša ienākuma daļai, kas pārsniedz 1667 eiro	
VSAOI	34,09% vispārējā gadījumā (no tiem 23,59 % – darba devēja daļa, 10,5 % – darba ņēmēja daļa)	
URVN	0,36 eiro mēnesī	

Detalizētāka informācija par:

- IIN aprēķināšanu, ieturēšanu un maksāšanu no darba algas pieejama metodiskajā materiālā "[Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem](#)";
- darba devēju VSAOI, to likmēm, aprēķināšanu, maksāšanu un pārskatu iesniegšanu – metodiskajā materiālā "[Darba devēju un darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas](#)".

Darba devējs iesniedz šādus pārskatus:

Pārskata/deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa samaksas termiņš
<p>Ziņas par darba ņēmējiem</p>	<p>Nodibinot darba tiesiskās attiecības:</p> <ul style="list-style-type: none"> ne vēlāk kā vienu stundu, pirms darbinieks uzsāk darbu (ja ziņas sniedz elektroniski EDS) <p>Izbeidzot darba tiesiskās attiecības vai mainoties darba ņēmēja statusam:</p> <ul style="list-style-type: none"> ne vēlāk kā trīs darbdienu laikā pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanas vai statusa maiņas 	<p>X</p>
<p>Darba devēja ziņojums</p>	<p>Katru mēnesi līdz nākamā mēneša 17.datumam</p>	<p>IIN: -līdz algas izmaksas mēneša 23.datumam vai - līdz algas izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23.datumam šādos gadījumos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tiek izbeigtas darba tiesiskās attiecības; 2) tiek izmaksāta samaksa par atvaļinājuma laiku un darba samaksa par laiku, kas nostrādāts līdz atvaļinājumam; 3) darba samaksa par konkrēto mēnesi tiek aprēķināta un izmaksāta tā pašā mēneša laikā; 4) tiek izmaksāta slimības nauda; 5) ja saskaņā ar tiesas spriedumu, tiesas lēmumu par izlīguma apstiprināšanu vai attiecīgās valsts pārvaldes iestādes pieņemtu pārvaldes lēmumu personai ir izmaksāta atlīdzība par darba piespiedu kavējumu vai izmaksāti laikus neizmaksātie darba ienākumi. <p>VSAOI: līdz nākamā mēneša pēc mēneša, par kuru aprēķināta alga, 23.datumam</p>

Pārskata/deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa samaksas termiņš
		URVN: līdz nākamā mēneša 23.datumam
Paziņojums par fiziskai personai izmaksātajām summām	1.februāris – ja darba attiecības pastāvējušas līdz gada beigām Nākamā mēneša 15.datums – ja darba tiesiskās attiecības pārtrauktas agrāk	X

A.2. Ar darbinieku – nerezidentu

Ja darba līgums noslēgts starp Latvijas darba devēju (gan fizisku, gan juridisku personu) un darbinieku – nerezidentu – un darbu veic Latvijā, tad **darba devējs**:

- atbild par darbinieka reģistrāciju, nodokļu aprēķināšanu un samaksu, kā arī pārskatu iesniegšanu VID;
- no darba algas ietur IIN un veic VSAOI;
- par darbinieku maksā URVN.

Darba devējs nerezidenta darba algai piemēro šādas nodokļu **likmes**:

IIN	23 %	visam mēneša ienākumam
	31 %	ienākuma pārsniegumam, ja uz darbinieku attiecas citas valsts sociālās apdrošināšanas sistēma (darbiniekam ir citas valsts izsniegts A1 sertifikāts) un tā ienākums mēnesī pārsniedz 6508,33 eiro (vienu divpadsmito daļu no likumā " Par valsts sociālo apdrošināšanu " noteiktā obligāto iemaksu objekta maksimālā apmēra, kurš 2022.-2024. gadam ir 78 100 eiro).
VSAOI	34,09 %	vispārējā gadījumā (no tiem 23,59 % – darba devēja daļa, 10,5 % – darba ņēmēja daļa) !!! Ja darbiniekam ir izsniegts citas dalībvalsts A1 sertifikāts, tad iemaksas Latvijā par viņu nav jāveic
URVN	0,36 eiro	mēnesī

Darba devējs iesniedz šādus pārskatus:

Pārskata/deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa samaksas termiņš
Ziņas par darba ņēmējiem	Nodibinot darba tiesiskās attiecības: <ul style="list-style-type: none"> • ne vēlāk kā vienu stundu, pirms darbinieks uzsāk darbu (ja ziņas 	X

**NODOKĻI NODARBINĀTĪBAS UN PAKALPOJUMU
LĪGUMISKAJĀS ATTIECĪBĀS**

Pārskata/ deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa samaksas termiņš
	<p>sniedz elektroniski (EDS)</p> <p>Izbeidzot darba tiesiskās attiecības vai mainoties darba ņēmēja statusam:</p> <ul style="list-style-type: none"> ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanas vai statusa maiņas <p>!!! Ziņas par darbinieku nesniedz, ja darbiniekam ir citas valsts izsniegts A1 sertifikāts</p>	
Darba ziņojums devēja	Katru mēnesi līdz nākamā mēneša 17.datumam	<p>VSAOI: līdz nākamā mēneša pēc mēneša, par kuru aprēķināta alga, 23.datumam</p> <p>URVN: līdz nākamā mēneša 23.datumam</p> <p>!!! No nerezidenta algas ieturēto IIN šajā pārskatā neuzrāda</p> <p>!!! Ja darbiniekam ir citas valsts izsniegts A1 sertifikāts, ziņojumā par to uzrāda tikai URVN (ziņojuma sadaļā "Personas, kuras nav obligāti sociāli apdrošināmas")</p>
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārskats par fiziskās personas nerezidenta gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli	Par ieturēto IIN – līdz nākamā mēneša 15.datumam	Ieturēto IIN iemaksā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23.datumam

Sociālās drošības jomā piemērojamos tiesību aktus personām, kuras ir nodarbinātas kādā no ES/EEZ dalībvalstīm vai Šveicē (turpmāk – dalībvalstis), nosaka saskaņā ar Regulas Nr.883/2004 un Regulas Nr.987/2009 tiesību normām.

Regula Nr. 883/2004 noteic, ka personas, uz kurām attiecas regula, ir pakļauta tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem.¹

Vispārējā gadījumā persona, kas veic darbību nodarbinātas personas statusā kādā dalībvalstī, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra ([VSAA](#)) ir Latvijas kompetentā iestāde Regulas (EK) Nr. 883/2004, kā arī starpvalstu līgumu par sadarbību sociālās drošības jomā piemērošanas jautājumos.

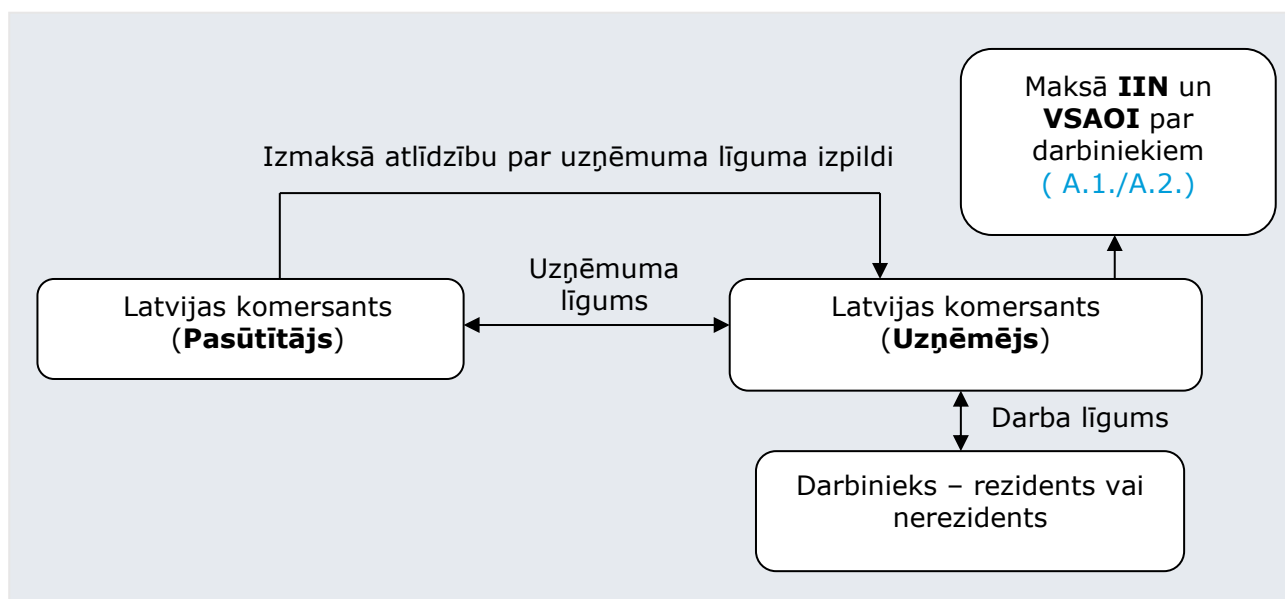
¹ Regulas Nr. 883/2004 11. panta 1. punkts.

Uzņēmuma līgums

Ar uzņēmuma līgumu viena puse uzņemas izpildīt otram par zināmu atlīdzību ar saviem darba rīkiem un ierīcēm kādu pasūtījumu, izgatavot kādu lietu vai izvest galā kādu pasākumu.

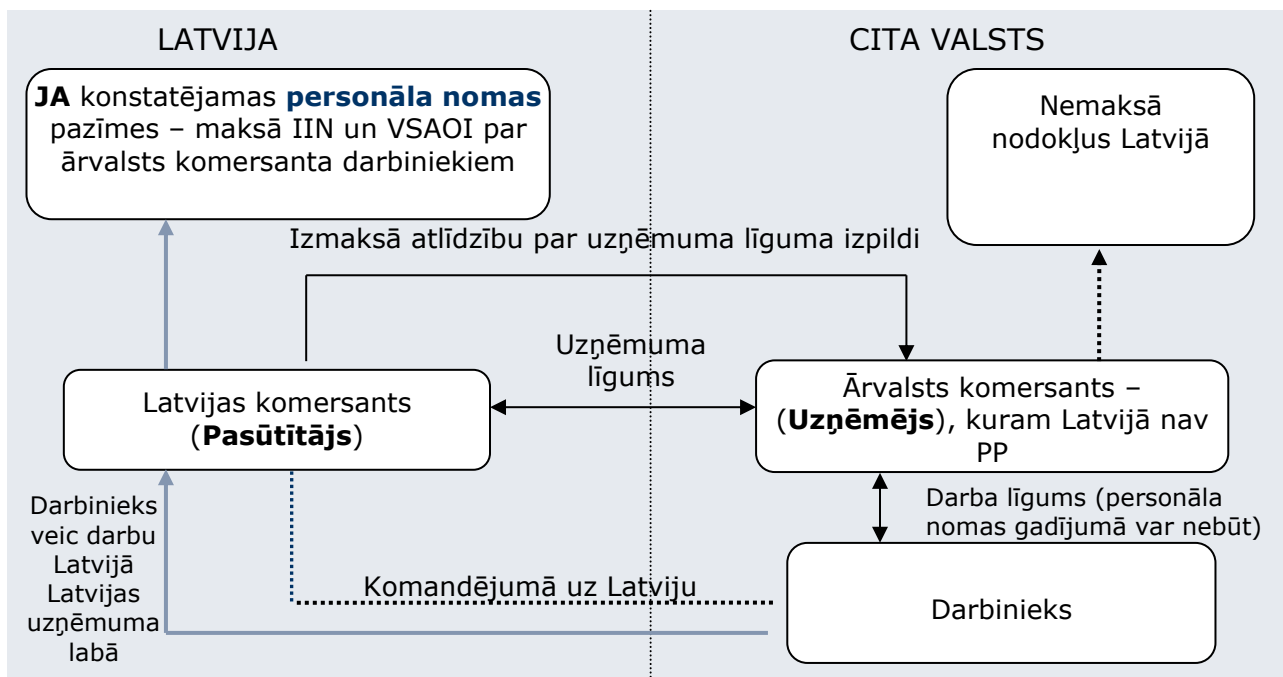
Uzņēmuma līgumu regulē Civillikums. Uzņēmuma līguma puses ir **pasūtītājs** un **uzņēmējs**, un uzņēmējs var būt gan fiziska, gan juridiska persona.

B.1. Ar juridisku personu – Latvijas rezidentu

Ja uzņēmuma līgums ir noslēgts starp diviem Latvijas komersantiem, tad **komersants – Uzņēmējs**, kurš ar saviem darbiniekiem ir noslēdzis darba līgumu, **ir atbildīgs** par nodokļu aprēķināšanu un samaksu, kā arī informācijas sniegšanu VID (A.1. un A.2.sadaļa).

B.2. Ar juridisku personu – nerezidentu

Ja uzņēmuma līgums ir noslēgts starp Latvijas komersantu un komersantu, kuram nav PP Latvijā, un šis komersants uzņēmuma līguma izpildei nosūta savus darbiniekus komandējumā ne ilgāk kā uz 183 dienām uz Latviju un nav konstatētas personāla nomas pazīmes, tad ārvalstu komersants nodokļus par darbiniekiem maksā savā valstī. Darbinieki ir no valsts, ar kuru ir noslēgta nodokļu konvencija.

Ja līgumiskajās attiecībās starp Latvijas komersantu un ārvalsts komersantu ir konstatējamās **personāla nomas pazīmes**, tad **Latvijas komersants ir darba devējs** un tam ir pienākums:

- darbiniekus reģistrēt VID, iesniedzot ziņas par darba ņēmējiem;
- no ārvalstu komersantam izmaksātās atlīdzības tiktāl, ciktāl izmaksājamā atlīdzība sevī ietver darba samaksu, aprēķināt IIN un VSAOI kā no iznomātā personāla ienākuma;
- par iznomātā personāla ienākumu un no tā aprēķinātajiem nodokļiem iesniegt pārskatus;
- veikt nodokļu samaksu budžetā.

Personāla nomas gadījumā darbinieku ienākums ir apliekams ar IIN Latvijā neatkarīgi no tā, vai nodokli no darba algas ir samaksājis arī tā darba devējs – ārvalsts komersants – savā valstī.

Personāla noma ir iznomātāja darbinieku nosūtīšana apmaiņā pret atlīdzību personāla nomniekam, lai darītu darbu saistībā ar nomnieka saimniecisko darbību Latvijā vai ārvalstīs.

Personāla iznomātājs ir **Latvijas nerezidents**, kuram nav pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā.

Iznomātais personāls ir jebkura fiziska persona – gan Latvijas rezidents, gan nerezidents. Iznomātais personāls ir **darba ņēmēji**.

Personāla nomnieks ir Latvijas rezidents vai nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība Latvijā. Personāla nomnieks ir **darba devējs**.

Personāla nomas pazīmes:

- personāla nomnieks atbild par darba kopējo vadību un uzraudzību vai darba rezultātu;
- personāla nomnieks nosaka iznomātā personāla skaitu un kvalifikāciju;
- personāla integrācija personāla nomnieka uzņēmumā. Integrācija uzņēmumā ir darba vai atpūtas vietas esamība, pienākums ievērot uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumus;
- atlīdzību par personāla nomu aprēķina atkarībā no iznomātā personāla darba laika, paveiktā darba; personāla nomnieks nodrošina personālu ar lielāko daļu pamatlīdzekļu, darbarīku un materiālu.

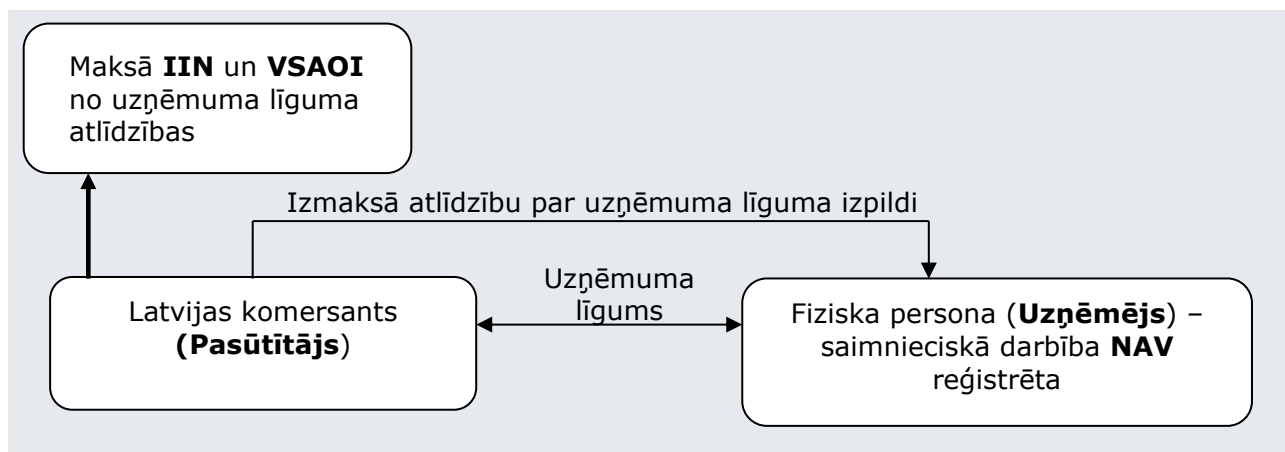

Personāla nomas pazīmes izvērtē kontekstā ar personāla nomas definīciju. Personāla noma pastāv, ja ir izpildīta vismaz viena pazīme.

Detalizētāka informācija par iznomātā personāla ienākumu un nodokļu aprēķināšanu no tā pieejama www.vid.gov.lv sadaļā *Nodokļi/Iedzīvotāju ienākuma nodoklis/ Informatīvie un metodiskie materiāli/Nodokļa aprēķina un maksāšanas kārtība materiālā "Personāla noma un nodokļu pārskati".*

C.1. Ar fizisku personu, kas nav reģistrējusi saimniecisko darbību

Personu, ar kuru noslēgts uzņēmuma līgums, ja tā nav reģistrējusi saimniecisko darbību, uzskata par darba ņēmēju.

Ja uzņēmuma līgums ir noslēgts starp Latvijas komersantu (Pasūtītāju) un cilvēku, kas nav reģistrējis saimniecisko darbību, tad komersants (**Pasūtītājs**):

- atbild par nodokļu nomaksu no aprēķinātās atlīdzības par uzņēmuma līguma izpildi un pārskatu iesniegšanu VID;

**NODOKĻI NODARBINĀTĪBAS UN PAKALPOJUMU
LĪGUMISKAJĀS ATTIECĪBĀS**

- reģistrē cilvēku kā darba ņēmēju, ietur IIN un veic VSAOI no atlīdzības;
- URVN nemaksā, jo nav darba attiecību (darba līguma).

Ienākumam no uzņēmuma līguma izmaksas vietā piemēro šādas nodokļa likmes:

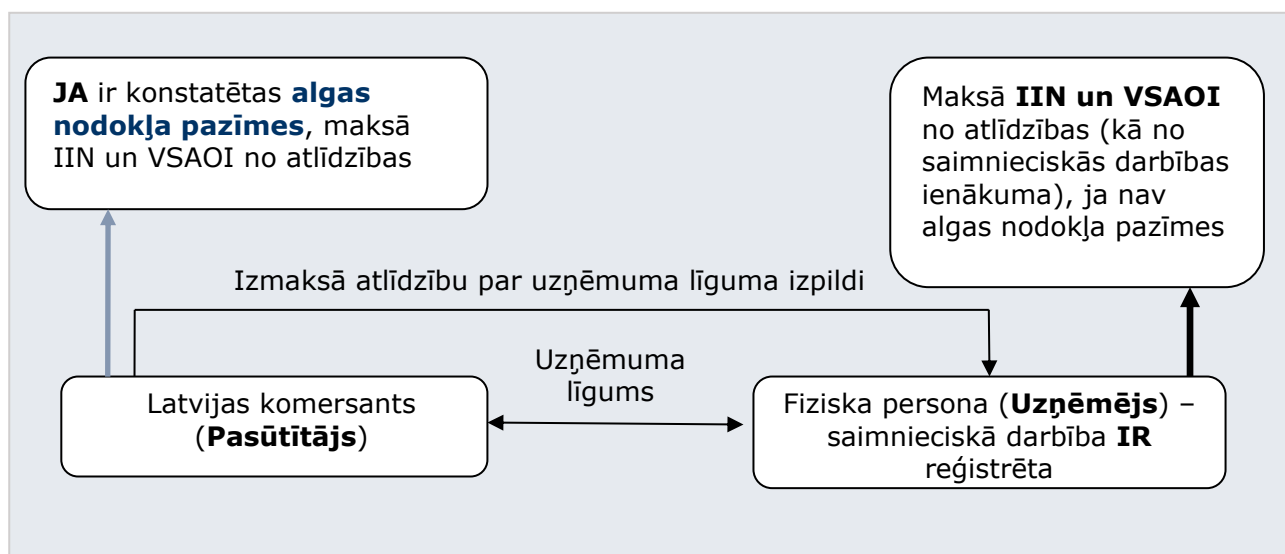
IIN	IR iesniegta algas nodokļa grāmatiņa:	NAV iesniegta algas nodokļa grāmatiņa vai grāmatiņā IR veikta atzīme par 23 % likmes piemērošanu:
	20 % mēneša ienākumam līdz 1667 eiro	23 % visam mēneša ienākumam (arī ienākumam līdz 1667 eiro)
	23 % mēneša ienākuma daļai, kas pārsniedz 1667 eiro	
VSAOI	34,09% vispārējā gadījumā (no tiem 23,59 % – darba devēja daļa, 10,5 % darba ņēmēja daļa)	

Komersants iesniedz šādus pārskatus:

Pārskata/deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa samaksas termiņš
Ziņas par darba ņēmējiem	Uzņēmuma līguma noslēgšanas dienā – vispārējā gadījumā ziņu kods 11 un kods 81. Uzņēmuma līguma izbeigšanas dienā – ziņu kods 25 un kods 82	X
Darba devēja ziņojums	Par konkrēto mēnesi – līdz nākamā mēneša 17.datumam !!! IIN, kas ieturēts no atlīdzības no uzņēmuma līguma, ziņojumā neuzrāda	VSAOI: līdz nākamā mēneša pēc mēneša, par kuru aprēķināta atlīdzība, 23. datumam
Paziņojums par fiziskai personai izmaksātajām summām	Par ieturēto IIN – līdz nākamā mēneša 15.datumam pēc izmaksas (ar kodu 1008) !!! Paziņojumu VID iesniedz par katru mēnesi, par kuru ir veikta izmaksa	IIN: ne vēlāk kā līdz nākamā mēneša 23.datumam pēc atlīdzības izmaksas

C.2. Ar saimnieciskās darbības veicēju fizisku personu

Ja uzņēmuma līgums ir noslēgts starp Latvijas komersantu (Pasūtītāju) un cilvēku, kurš ir reģistrējies saimniecisko darbību, nav konstatētas algas nodokļa pazīmes, tad:

komersants (Pasūtītājs):

- izmaksā atlīdzību no uzņēmuma līguma izpildes, nodokļus neieturot;
- iesniedz "Paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām" ar kodu 2008 līdz nākamā gada 1.februārim;

cilvēks – Uzņēmējs:

- saņemto atlīdzību no uzņēmuma līguma izpildes iekļauj savos saimnieciskās darbības ieņēmumos;
- no saimnieciskās darbības ienākuma aprēķina un nomaksā nodokļus un iesniedz atskaites.

Pārliecināties par to, vai persona ir reģistrējusi saimniecisko darbību, iespējams [VID publiskojamo datu bāzē](#).

No ienākuma no saimnieciskās darbības maksā **IIN un VSAOI**:

IIN	20 %	gada ienākumam līdz 20 004 eiro
	23 %	gada ienākumam no 20 004 eiro līdz 78 100 eiro
	31 %	gada ienākumam, kas pārsniedz 78 100 eiro
VSAOI	31,07 %	vispārējā gadījumā no saimnieciskās darbības mēneša ienākuma, kas nav mazāks par minimālo mēneša darba algu (700 eiro) (turpmāk – VSAOI objekts)
	10 %	obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai no pārējā saimnieciskās darbības ienākuma, no kura nav maksāti 31,07%
	Ienākumi no saimnieciskās darbības mēnesī ≥ 700 eiro *	Ienākumi no saimnieciskās darbības mēnesī < 700 eiro

31,07 % no vismaz 700 eiro (vai izvēlētas lielāka VSAOI objekta) + 10 % no starpības starp faktiskajiem ienākumiem no saimnieciskās darbības un vismaz 700 eiro (vai cita izvēlēta VSAOI objekta)	10 % apmērā no faktiskajiem ienākumiem
---	--

*** Uz būvniecības nozarē nodarbināto pašnodarbināto arī attiecas ierobežojums 700 eiro mēnesī.**

!!! Uz saimnieciskās darbības veicēju (pašnodarbināto) papildus attiecas arī minimālās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, kuras aprēķina VSAA.

Detalizētāka informācija par pašnodarbinātā VSAOI, to likmēm, aprēķināšanu, maksāšanu un pārskatu iesniegšanu, kā arī informācija par minimālajām valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām pieejama sadaļā *Nodokļi > Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas > [VSAOI Informatīvie un metodiskie materiāli](#)* šādos materiālos:

- "Pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas"
- "Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas".

Saimnieciskās darbības veicējs iesniedz šādus pārskatus:

Pārskata/ deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa samaksas termiņš
Pašnodarbinātā ziņojums	Līdz pārskata ceturksnim sekojošā mēneša 17.datumam	VSAOI: līdz pārskata ceturksnim sekojošā mēneša 23.datumam
Gada ienākumu deklarācija	Par gadu – periodā no nākamā gada 1.marta līdz 1.jūnijam Ja kopējie gada ienākumi pārsniedz 78 100 eiro — no 1.aprīļa līdz 1.jūlijam	IIN (ja tas pārsniedz 1 eiro) iemaksā: <ul style="list-style-type: none"> • līdz 23.jūnijam -ja aprēķinātais IIN ≤640 eiro • līdz 23.jūnijam, 23.jūlijam un 23.augustam (katru reizi trešo daļu no IIN summas)- ja aprēķinātais IIN > 640 eiro • līdz 23.jūlijam- ja aprēķinātais IIN ≤ 640 eiro un gada ienākumi pārsniedz 78 100 eiro līdz 23.jūlijam, 23.augustam, 23.septembrim (katru reizi trešo daļu no IIN summas) –ja aprēķinātais IIN > 640 eiro un

Pārskata/ deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa samaksas termiņš
		<p>gada ienākumi pārsniedz 78 100 eiro</p> <ul style="list-style-type: none"> • līdz 23.jūnijam iemaksā minimālo nodokli 50 eiro – ja aprēķinātais IIN no saimnieciskās darbības ienākuma nepārsniedz 50 eiro
<p>Pašnodarbinātā apliecinājums par ceturkšņa/gada plānotajiem ienākumiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vienlaikus ar saimnieciskās darbības reģistrāciju ▪ līdz 17. janvārim par 2024. gadu ▪ līdz 17. janvārim par 2024. gada 1. ceturksni ▪ līdz 17. aprīlim par 2024. gada 2. ceturksni ▪ līdz 17. jūlijam par 2024. gada 3. ceturksni ▪ līdz 17. oktobrim par 2024. gada 4. ceturksni ▪ 15 dienu laikā pēc darba ņēmēja statusa zaudēšanas. 	<p>Ja pašnodarbinātais, kas nav vienlaikus darba ņēmējs, prognozē, ka viņa ienākums no saimnieciskās darbības nesasnies 2100 eiro ceturksnī, tad, iesniedzot VID apliecinājumu par nākamā ceturkšņa vai gada plānotajiem ienākumiem, VSAA minimālās obligātās iemaksas² neaprēķina un tās nav jāmaksā.</p>

Ja izpildās kaut viena no algas nodokļa maksāšanas pazīmēm, tad komersantam (Pasūtītājam) no uzņēmuma līguma atlīdzības ir pienākums aprēķināt un samaksāt nodokļus tā, it kā ar cilvēku būtu noslēgts darba līgums (A1/A2 sadaļa). Šādā gadījumā atlīdzību **neuzskata** par saimnieciskās darbības ieņēmumu un saimnieciskās darbības veicējs to neiekļauj savos ieņēmumos no saimnieciskās darbības.

Personu, ar kuru ir noslēgts uzņēmuma līgumu, ja attiecībā uz to konstatē vismaz vienu no algas nodokļa pazīmēm, uzskata **par darba ņēmēju**.

Algas nodokļa pazīmes:

- ekonomiskā atkarība no Pasūtītāja;
- finansiālā riska neuzņemšanās peļņu nenesoša darba izpildes vai zaudētu debitoru parādu gadījumā;

² Plašāka informāciju par minimālajām valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām lasāma materiālā "[Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas](#)".

- integrācija Pasūtītāja uzņēmumā (darba vai atpūtas vietas esamība, pienākums ievērot Pasūtītāja iekšējās kārtības noteikumus u.c. pazīmes);
- faktisko brīvdienu un atvaļinājumu esamība un to ņemšanas kārtības saistība ar Pasūtītāja iekšējo darba kārtību vai citu Pasūtītāja uzņēmumā nodarbināto personu darba grafiku;
- darbība notiek Pasūtītāja vadībā vai kontrolē, darbu izpildē nav iespējas piesaistīt savu personālu vai izmantot apakšuzņēmējus;
- darba veikšanā izmanto Pasūtītāja telpas, iekārtas, darbarīkus u.c.

1.piemērs

Saimnieciskās darbības veicējs Aivars (Uzņēmējs) noslēdz uzņēmuma līgumu ar SIA "Namdaris" (Pasūtītāju) par atsevišķu restaurācijas darbu veikšanu objektā, kurā SIA "Namdaris" veic būvdarbus. Algas nodokļa pazīmes nav konstatējamas. SIA "Namdaris" saskaņā ar pieņemšanas – nodošanas aktu 20XX.gada aprīlī samaksā Aivaram 930 eiro par paveikto darbu, bet 20XX.gada maijā – 1000 eiro. SIA "Namdaris" neietur nodokļus.

Aivaram aprīlī un maijā izdevumi, kas saistīti ar saimniecisko darbību, nav bijuši. Tā kā ienākumi ir lielāki par minimālo darba algu **700 eiro**, no šiem ienākumiem ir jāveic VSAOI un iemaksas pensiju apdrošināšanai.

No aprīļa ienākuma (930 eiro) Aivaram jāveic VSAOI šādā apmērā:

- 700 eiro x **31,07%** = 217,49 eiro;
- (930 eiro - 700 eiro) x 10 % = 23 eiro.

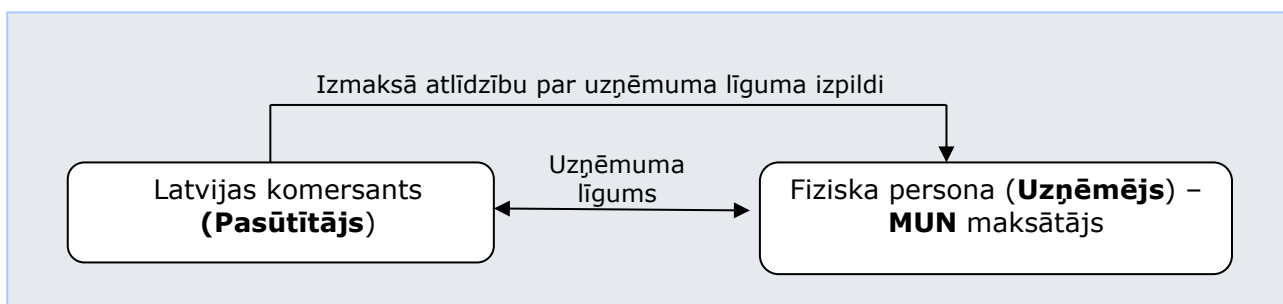
No maija ienākuma (1000 eiro) jāveic VSAOI šādā apmērā:

- 700 eiro x 31,07 % = 217,49 eiro;
- (1000 eiro - 700 eiro) x 10 % = 30 eiro.

!!! Obligātās iemaksas ar likmi 31,07 % Aivars pēc savas izvēles var veikt arī no VSAOI objekta, kas ir lielāks nekā 700 eiro. 10 % iemaksas pensiju apdrošināšanai veic no atlikušā mēneša ienākuma, no kura nav maksāti 31,07%.

IIN no saņemtajiem ienākumiem no uzņēmuma līguma Aivars aprēķinās un samaksās, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju nākamajā gadā.

C.3. Ar fizisku personu – MUN maksātāju

Ja uzņēmuma līgums ir noslēgts starp Latvijas komersantu (Pasūtītāju) un saimnieciskās darbības veicēju – MUN maksātāju, tad:

komersants (Pasūtītājs):

- izmaksā atlīdzību no uzņēmuma līguma izpildes, nodokļus neieturot;
- iesniedz "Paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām" ar kodu 2008 līdz nākamā gada 1.februārim;

saimnieciskās darbības veicējs – MUN maksātājs :

- saņemto atlīdzību no uzņēmuma līguma izpildes iekļauj savos saimnieciskās darbības ieņēmumos (apgrozījumā);
- par katra ceturkšņa apgrozījumu (saimnieciskās darbības ieņēmumiem) iesniedz MUN deklarāciju (izņemot, ja izmanto Saimnieciskās darbības ieņēmumu kontu ([SDI konts](#)), aprēķina un nomaksā MUN, kas ietver arī VSAOI un IIN.

!!! Uz MUN maksātāju (pašnodarbināto) papildus attiecas arī minimālās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, kuras aprēķina VSAA.

Saimnieciskās darbības veicējs – MUN maksātājs – iesniedz šādus pārskatus:

Pārskata/ deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa termiņš likme/samaksas
MUN ceturkšņa deklarācija	Līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam	Sākot ar 2024. gadu, MUN likme ir 25 % apmērā no MU gada apgrozījuma . MUN iemaksā līdz ceturksnim sekojošā mēneša 23.datumam. !!! Izmantojot Saimnieciskās darbības ieņēmumu kontu (SDI konts), nodokļa samaksa un deklarācijas iesniegšana notiek automātiski.
Pašnodarbinātā apliecinājums par ceturkšņa/gada plānotajiem ienākumiem	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vienlaikus ar saimnieciskās darbības reģistrāciju ▪ līdz 17. janvārim par 2024. gadu ▪ līdz 17. janvārim par 2024. gada 1. ceturksni ▪ līdz 17. aprīlim par 2024. gada 2. ceturksni ▪ līdz 17. jūlijam par 2024. gada 3. ceturksni ▪ līdz 17. oktobrim par 2024. gada 4. ceturksni ▪ 15 dienu laikā pēc darba ņēmēja statusa zaudēšanas. 	Ja MUN maksātājs (pašnodarbinātais), kas nav vienlaikus darba ņēmējs, prognozē, ka viņa ieņēmums no saimnieciskās darbības nerasniegs 2100 eiro ceturksnī, tad, iesniedzot VID apliecinājumu par nākamā ceturkšņa vai gada plānotajiem ienākumiem, VSAA minimālās obligātās iemaksas ³ neaprēķina un tās nav jāmaksā.

Saimnieciskās darbības ieņēmumi, par kuriem maksā MUN, nav jāuzrāda gada ienākumu deklarācijā.

³ Plašāka informāciju par minimālajām valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām lasāma materiālā "[Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas](#)".

2.piemērs

Gunārs ir pašnodarbinātais, kurš reģistrēts VID un maksā MUN. Gunārs noslēdz uzņēmuma līgumu ar SIA "Būvnieks" (Pasūtītāju) par elektroinstalāciju ierīkošanu objektā. SIA "Būvnieks" saskaņā ar pieņemšanas – nodošanas aktu 20XX.gada martā samaksā Gunāram 970 eiro par paveikto darbu. SIA "Būvnieks" nodokļus neietur. No martā saņemtajiem 970 eiro personīgajiem tēriņiem Gunārs izlieto 750 eiro, pārējo summu izlieto materiālu iegādei saimnieciskās darbības vajadzībām. Gunārs līdz 15.aprīlim iesniedz MUN I ceturkšņa deklarāciju, aprēķina un samaksā 25 % MUN no ceturkšņa apgrozījuma (apgrozījumā iekļaujot arī saņemtos 970 eiro). Informācija par saviem ienākumiem (algu) no MU par katru I ceturkšņa mēnesi Gunāram nav jāsniedz.

Saistošie normatīvie akti

- [Likums "Par valsts sociālo apdrošināšanu"](#)
- [Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumi Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#)
- [Likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#)
- Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 "[Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība"](#)
- Ministru kabineta 2021.gada 7.septembra noteikumi Nr.610 "[Noteikumi par paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām iekļaujamo informāciju"](#)
- Ministru kabineta 2018. gada 30.oktobra noteikumi Nr. 662 "[Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību"](#)
- [Mikrouzņēmumu nodokļa likums](#)

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 04.04.2024.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID"